

Міністерство освіти і науки України
Маріупольський державний університет

ВІСНИК

МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

СЕРІЯ: ФІЛОЛОГІЯ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Головний редактор чл.-кор. НАПН України, д-р політ. наук, проф. К. В. Балабанов

Заснований у 2008 р.

ВИПУСК 19

МАРІУПОЛЬ – 2018

Видання включено до міжнародної спеціалізованої наукометричної бази даних **Index Copernicus International sp.z o.o.** та міжнародної наукометричної бази даних «**Российский индекс научного цитирования**» (**РИНЦ**), а також до фонду наукової електронної бібліотеки «**Киберленинка**»

Затверджено до друку Вченою радою МДУ (протокол № 4 від 28.11.2018 р.)

Головна редколегія:

Головний редактор – член-кореспондент НАПН України, доктор політичних наук, професор, ректор Маріупольського державного університету К. В. Балабанов

Заст. головного редактора – доктор економічних наук, професор, перший проректор Маріупольського державного університету О. В. Булатова

Члени редколегії:

Безчотнікова С. В. – д-р філол. наук, професор (МДУ)

Романцов В. М. – д-р і. наук, професор (МДУ)

Сабадаш Ю. С. – д-р культ., професор (МДУ)

Чентуков Ю. І. – д-р е. наук, професор (МДУ)

Шелухін М. Л. – д-р ю. наук, професор (МДУ)

Редакційна колегія серії:

Відповідальний редактор – Павленко О. Г., д-р філол. наук, професор (МДУ)

Заступник відповідального редактора – Лоскутова Н. М., канд. філол. наук, ст. викл. (МДУ)

Відповідальний секретар – Гутнікова А. В., канд. філол. наук, доцент (МДУ)

Редактор англійських текстів – Федорова Ю. Г., канд. філол. наук, доцент (МДУ)

Перекладач – Михайліченко Л. Л., ст. викл. (МДУ)

Члени редакційної колегії:

Вінтонів М. О. – д-р філол. наук, професор (Київський університет імені Б. Грінченка)

Ковалів Ю. І. – д-р філол. наук, професор (Інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка)

Ленська С. В. – д-р філол. наук, доцент (Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка)

Ліпіна В. І. – д-р філол. наук, професор (Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара)

Почепцов Г. Г. – д-р філол. наук, професор (МДУ)

Елені Грива – професор з прикладної лінгвістики (Університет Західної Македонії, м. Козані, Грецька Республіка)

Ігор Проценко – д-р філософії, доцент (Університет УніНорте, м. Асунсьйон, Парагвай)

Йоланта Тамбор – д-р наук, професор (Сілезький університет, м. Катовіце, Польща)

Карло Ілліумінаті – професор (Римський університет Тор Вергата, м. Рим, Італійська Республіка)

Марія Дімасі – професор з мови та літератури (Фракійський університет імені Демокрита, м. Комотіні, Грецька Республіка)

Олександра Ахтелік – д-р філол. наук, професор (Сілезький університет, м. Катовіце, Польща)

Теджасвіні Ніранджана – д-р філософії, старш. наук. співробітник (Університет Ліннань, Гонконг)

Хуан Мануель Маркос – д-р філології (Університет Комплутенсе (Мадрид, Іспанія; Університет Піттсбурга (штат Пенсільванія, США)).

Засновник Маріупольський державний університет

87548, м. Маріуполь, пр. Будівельників, 129а

тел.: (0629) 52-99-86; e-mail: visnyk.mdu.filologia@gmail.com

Електронна версія видання знаходиться на: <http://visnyk-filologia.mdu.in.ua/>

Видавець «Редакційно-видавничий відділ МДУ»

87500, м. Маріуполь, пр. Будівельників, 129а

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи

ДК № 4930 від 07.07.2015 р.

Тираж 300 примірників. Замовлення № 182/18

ЗМІСТ

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Абрамович С. Д. ЗИМОВИЙ ПЕЙЗАЖ У ВІРШІ М. ТІЛЛО «ІНТЕРВАЛИ» ЯК КОНЦЕПТОСФЕРА «МЕЛОДІЇ ДУХУ».....	13
Бакіна Т. С. ТРАДИЦІЇ ЖАНРУ КАЛЕНДАРЯ В ЛІТЕРАТУРІ ДЛЯ ДІТЕЙ.....	22
Беляєва Т. М. (Старостенко) ЕЛЕМЕНТИ КАЗКОВОГО ТА ПОЗАКАЗКОВОГО ЧАСОПРОСТОРУ У КАЗЦІ-ПОВІСТІ АЛАНА МІЛНА «ВІННИ-ПУХ ТА ВСІ, ВСІ, ВСІ».....	29
Владимирова В. М., Кириленко Н. І. ФОЛЬКЛОРНИЙ МОТИВ ГРІХА-СПОКУТИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЖІНОЧІЙ ПРОЗІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНІВ МАРІЇ МАТІОС, ЛЮКО ДАШВАР, ОЛЕНИ ПЕЧОРНОЇ, ВАЛЕНТИНИ МАСТЕРОВОЇ).....	34
Гулевич Л. О. БАЛАДА Й.-В. ГЕТЕ «MIGNON» В УКРАЇНСЬКОМУ РЕЦЕПТИВНОМУ ПОЛІ..	40
Дуркалевич В. В. ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЮВАННЯ СВІТУ ОПОВІДІ У ТЕКСТАХ В. ДІХТЕРА Й Е. ШЕНКЕЛЬБАХА.....	48
Зозуля М. О. ВИКОРИСТАННЯ МЕТАФОРИ-ПЕРСОНІФІКАЦІЇ ЯК ОСОБЛИВІСТЬ ІДІОСТИЛІУ У. ГОЛДІНГА.....	56
Калашник О. О. ДИНАМІКА ВІЗІОНЕРСЬКОГО ПЕРЕЖИВАННЯ В ПОЕЗІЇ В. СТУСА.....	62
Кобчінська О. І. ПСИХОГЕОГРАФІЯ ТА ІМАГІНАРІЙ КОХАННЯ У ЗБІРЦІ НОВЕЛ ТАГАРА БЕН ДЖЕЛЛУНА «ПЕРША ЛЮБОВ ЗАВШЕ ОСТАННЯ».....	69
Ковалець Л. М. ЮРІЙ ФЕДЬКОВИЧ НА ПОЗВАХ ІЗ МОСКОВІСІЮ.....	76
Конончук Т. І. ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЕННЯ РЕАЛЬНОСТІ В ПОВІСТІ «ОДЕСА-МАМА» АНДРІЯ М'ЯСТКІВСЬКОГО.....	83

Криницкая Н. И.

РЕКОНСТРУКЦІЯ МИФА В ТВОРЧЕСТВЕ РОБЕРТА КУВЕРА (НА ПРИМЕРЕ
РАСКАЗА «МЁРТВАЯ КОРОЛЕВА» И ПОВЕСТИ «МАЧЕХА»)..... 89

Кропивко І. В.

ЛІТЕРАТУРНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ СИТУАЦІЇ
ФРОНТИРУ 1990-Х РОКІВ У РОМАНАХ А. ДНІСТРОВИГО «ПАЦІКИ»
ТА А. СТАСЮКА «ДЕВ'ЯТКА» 95

Мартинюк Г. В.

ЛЯМЕНТ У СИСТЕМІ ЛІТЕРАТУРНИХ ЖАНРІВ РАННЬОГО БАРОКО..... 103

Мегела І. П.

АВТОРЕФЛЕКСИВНИЙ НАРАТИВ У ПОВІСТІ ГЕРМАНА ГЕССЕ
«КУРОРТНИК»..... 111

Muntian A., Shpak I.

THE PURITY OF GENRE AND «A SECRET HISTORY» BY DONNA TARTT..... 119

Назаренко Н. І., Лисокобилка К. В.

ЖІНОЧІ ОБРАЗИ В ДРАМАХ Г. ІБСЕНА ТА Б. ШОУ..... 127

Новицька О. А.

ЖАНРОВО-СТИЛЬОВІ МОДИФІКАЦІЇ РЕАЛІСТИЧНОГО ОПОВІДАННЯ
МЕЖІ ХІХ–ХХ СТОЛІТЬ..... 133

Семигінівська Т. Г., Чубенко Б. В.

СИНЕСТЕЗИЯ ТА ІНТЕРМЕДІАЛЬНІСТЬ У ПЕРЕКЛАДАЦЬКОМУ АСПЕКТІ
(НА МАТЕРІАЛІ ТВОРЧОСТІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА)..... 138

Синявина Л. В., Долгая Е. А., Филянина Н. Н.

ХАРАКТЕРОЛОГИЧЕСКАЯ ФУНКЦИЯ РЕТРОСПЕКЦИЙ В РОМАНЕ
П. И. МЕЛЬНИКОВА-ПЕЧЕРСКОГО «В ЛЕСАХ»..... 145

Тетеріна О. Б.

Ю. БОЙКО-БЛОХИН: ХУДОЖНІЙ ПЕРЕКЛАД У РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ЛІТЕРАТУРИ..... 153

Чистяк Д. О., Курганська А. Р.

ХУДОЖНЯ КОНЦЕПТОСФЕРА ПЕРШОСТИХІЇ «ВОГОНЬ» У ЗБІРЦІ
«СЯЙВА» АЛЬБЕРА МОКЕЛЯ..... 163

Шимчишин М. М.

ЗАМОВЧАНА ІСТОРІЯ У РОМАНІ ЕДВАРДА ДЖОУНЗА «ВІДОМИЙ СВІТ»... 169

ЛІНГВІСТИКА

Анастасьєва О. А. ІМПЛІЦИТНІСТЬ МОДИФІКОВАНИХ ТЕКСТІВ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНИХ АФОРИЗМІВ).....	178
Varanova S., Pavlenko T. CONTACT ESTABLISHING IN AMERICAN CORPORATE CULTURE VIA TRANSLATION.....	184
Воєвутко Н. Ю., Зубочек В. С. ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ КОНТРАКТІВ ТА ДОГОВОРІВ З НОВОГРЕЦЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ.....	190
Волощук І. П., Мартищенко К. В. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТКОРЕКТНОСТІ В СУЧАСНИХ АМЕРИКАНСЬКИХ ТА БРИТАНСЬКИХ ДРУКОВАНИХ ЗМІ.....	197
Гонга І. А. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ЕКСТРАЛІНГВІСТИЧНОЇ ДОМІНАНТИ У МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ АМЕРИКАНСЬКОГО МОВНОГО СУБСТАНДАРТУ).....	204
Горбач О. В. СКЛАДНІ ІМЕННИКИ ЛЕКСИКИ МАРКЕТИНГУ: СТРУКТУРНО-МОРФОЛОГІЧНА ТА СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКИ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ).....	210
Горлачова В. В., Хейлік Т. О. СУЧАСНІ ЛЕКСИЧНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ СЕРЕД КОЛЬОРОПОЗНАЧЕНЬ В УКРАЇНОМОВНІЙ ТА РОСІЙСЬКОМОВНІЙ РЕКЛАМІ.....	218
Дробаха Л. В. ВІДОБРАЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕНТАЛІТЕТУ В ЦАРИНІ ПОЛІСЕМІЇ (ЗІСТАВНИЙ АСПЕКТ).....	225
Жарікова Ю. В., Олійник А. О. СТРУКТУРНО-ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АДВЕРБІАЛЬНИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ НОВОГРЕЦЬКОЇ, УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ.....	231
Жарчінська О. О., Тікан Я. Г. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СЛЕНГОВОЇ ЛЕКСИКИ В СУЧАСНІЙ АМЕРИКАНСЬКІЙ ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНІВ ЧАКА ПАЛАНІКА).....	237
Ільченко І. І. ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТИЛІСТИЧНЕ НАВАНТАЖЕННЯ СТАРОСЛОВ'ЯНІЗМІВ У РОМАНАХ П. ЗАГРЕБЕЛЬНОГО («ДИВО», «СВІПРАКСІЯ», «СМЕРТЬ У КИСВІ»).....	243

Kovalenko I., Baranova S.

PECULARITIES OF THE AUTHOR'S FAIRY TALE TRANSLATION FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN..... 249

Коваленко О. А., Яценко М. О.

ФУНКЦІОНУВАННЯ ДІЄСЛІВ МОВЛЕННЯ В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ..... 254

Кривич М. Л., Івасишина Т. А.

ФРАЗЕМИ З КОНЦЕПТОМ ЗБРОЯ В ЛАТИНСЬКІЙ, НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ..... 262

Лоскутова Н. М., Ангелинова І. А.

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ З КОЛОРИСТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ В ІТАЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ..... 268

Морєва Г. Г., Кожухова Г. О.

ДО ПИТАННЯ ПРО ЛІНГВІСТИЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ ПРИБЛИЗНОСТІ..... 276

Мороз А. А.

РОСІЙСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ОЧАМИ ФРАНЦУЗІВ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-ТУРЕЦЬКОЇ ВІЙНИ 1853–56 РР. У РОМАНІ Л. БУССЕНАРА «LE ZOUAVE DE MALAKOFF» (ЛІНГВОІМАГОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ)..... 282

Моштаг Є. С., Крохмаль А. М.

СИНТАКСИЧНА НАДМІРНІСТЬ І СИНТАКСИЧНА КОМПРЕСІЯ ЯК ЗАСОБИ ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ В СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ТРЕВЕЛОГАХ..... 290

Ординська І. Я.

СТРУКТУРУВАННЯ ВЛАСНИХ НАЗВ ДРІБНИХ ГЕОГРАФІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ (НА МАТЕРІАЛІ МІКРОТОПОНІМІЇ ПІВНІЧНОЇ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ)..... 296

Пахненко И. И., Телетова С. Г.

СРЕДСТВА РЕАЛИЗАЦИИ ФУНКЦИОНАЛЬНО-ПРАГМАТИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА НАЗВАНИЙ ТЕЛЕВИЗИОННЫХ ПЕРЕДАЧ..... 304

Пивовар Ю. О.

ЛІНГВОПРАГМАТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АНОНСІВ ДО НІМЕЦЬКИХ ФІЛЬМІВ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ..... 312

Попович Е. С., Петрова Е. И., Томенко М. Г.

ПРОБЛЕМАТИЧНЫЕ «АБСОЛЮТНЫЕ» КОНСТРУКЦИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА..... 317

Савчук Н. М.

СУЧАСНА ДІАЛЕКТОЛОГІЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ У МОТИВАЦІЙНОМУ АСПЕКТІ..... 325

Сізова К. Л. ВІДЗЕРКАЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ СПЕЦИФІКИ У ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ МЕДІАДИСКУРСУ.....	332
Тікан Я. Г., Давидова О. В. РЕАЛІЇ ЯК ЗАСІБ ВИРАЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПРИНАЛЕЖНОСТІ ГЕРОЯ (НА ПРИКЛАДІ ДЕТЕКТИВНОЇ ПОВІСТІ А. К. ДОЙЛА «ПРИГОДИ ШЕРЛОКА ХОЛМСА»).....	338
Тkachuk O., Riabukha K. GENDER REPRESENTATION IN NOMINATION OF A WOMAN IN THE NOVELS OF MALE AND FEMALE AUTHORS.....	346
Трифоновна Г. В., Драчова Ю. О. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНІХ ФІЛЬМІВ З ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ.....	354
Hatziolou E., Sofiou S. THE ESSENCE OF NEOLOGISM AND ITS INSTRUCTIVE VALUE IN THE LEARNING PROCESS.....	360
Shalova N., Zarivna O. STRUCTURAL MODELS OF COMPOSITE TERMS IN THE FIELD OF MECHANICAL ENGINEERING AND IT.....	367
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....	375
РЕДАКЦІЙНА ПОЛІТИКА НАУКОВОГО ВИДАННЯ «ВІСНИК МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУСЕРІЯ: ФІЛОЛОГІЯ»...	384
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВИХ СТАТЕЙ ДЛЯ ПУБЛІКАЦІЇ В ЗБІРНИКУ НАУКОВИХ ПРАЦЬ.....	387

CONTENTS

LITERATURE

Abramovych S. M. TILLÓ'S POEM «INTERVALS» AS A CONCEPTOSPHERE OF «MELODIA OF THE SPIRIT».....	13
Bakina T. THE TRADITIONS OF CALENDAR GENRE IN LITERATURE FOR CHILDREN...	22
Bieliaieva T. (Starostenko) THE ELEMENTS OF FAIRY-TALE AND OUT-OF-FAIRY-TALE CHRONOTOPE IN THE STORY «WINNIE-THE-POOH AND ALL, ALL, ALL» BY A. MILNE.....	29
Vladymyrova V., Kyrylenko N. THE FOLKLORE MOTIF OF «SIN / REDEMPTION» IN CONTEMPORARY UKRAINIAN WOMEN'S PROSE (BASED ON THE NOVELS OF MARIA MATIOS, LYUKO DASHVAR, OLENA PECHORNA, VALENTYNA MASTEROVA).....	34
Hulevych L. J.-W. GOETHE'S BALLAD «MIGNON» IN UKRAINIAN RECEPTIVE FIELD.....	40
Durkalevych V. PECULIARITIES OF WORLD NARRATIVE MODELING IN TEXTS BY WILHELM DICHTER AND ERWIN SCHENKELBACH.....	48
Zozulia M. THE USAGE OF PERSONIFICATION AS THE PECULIARITY OF W. GOLDING'S IDIOSTYLE.....	56
Kalashnyk O. THE DYNAMIC OF THE VISIONARY EXPERIENCE IN THE POETRY OF VASYL STUS.....	62
Kobchinska O. PSYCHO-GEOGRAPHY AND IMAGERY OF LOVE IN TAHAR BEN JELLOUN'S COLLECTION OF SHORT STORIES <i>LE PREMIER AMOUR EST TOUJOURS LE DERNIER</i>	69
Kovalets L. YURIY FED'KOVYCH LITIGATION AGAINST MOSCOVIA.....	76
Kononchuk T. THE FEATURES OF CREATION OF REALITY IN THE STORY «ODESA-MAMA» BY ANDRIY MYASTKIVSKY.....	83

Krynytska N. RECONSTRUCTING THE MYTH IN ROBERT COOVER'S WORKS (BASED ON HIS SHORT STORY «THE DEAD QUEEN» AND NOVELLA «STEPMOTHER»)	89
Kropyvko I. LITERARY REPRESENTATION OF THE SOCIO-CULTURAL SITUATION OF THE FRONTIER OF THE 1990-S IN A. DNISTROVYI'S NOVEL «PATSIKY» («GOOD OLE BOYS») AND IN A. STASIUK'S NOVEL «NINE»	95
Martyniuk H. LAMENT IN THE SYSTEM OF LITERARY GENRES OF THE EARLY BAROQUE.	103
Megela I. AUTO-REFLEXIVE NARRATION IN GERMANN HESSE'S «HEALTH-RESORT VISITOR»	111
Muntian A., Shpak I. THE PURITY OF GENRE AND «A SECRET HISTORY» BY DONNA TARTT	119
Nazarenko N., Lysokobylka K. WOMEN'S CHARACTERS IN DRAMAS OF H. IBSEN AND B. SHAW	127
Novitskaya O. GENRE AND STYLISTIC MODIFICATIONS OF REALISTIC NARRATIVE STORY AT THE END OF THE 19 TH – AND AT THE BEGINNING 20 TH CENTURIES	133
Semyhinivska T., Chubenko B. SYNESTHESIA AND INTERMEDIALITY IN TRANSLATION ASPECT (CASE STUDY OF THE WORKS BY TARAS SHEVCHENKO)	138
Sinyavina L., Dolga O., Philyanina N. RETROSPECTIVE CHARACTER FUNCTION IN A P. I. MELNIKOV-PECHERSKY NOVEL «IN THE WOODS»	145
Teterina O. Y. BOYKO-BLOKHIN: TRANSLATION OF LITERARY WORKS IN DEVELOPMENT OF NATIONAL LITERATURE	153
Chystiak D., Kurhanska A. LITERARY CONCEPTUALIZATION OF CONCEPT OF FIRE IN A. MOCKEL'S LYRICS	163
Shymchyshyn M. THE SILENCED HISTORY IN EDWARD JONES'S THE KNOWN WORLD	169

LINGUISTICS

Anastasieva O. IMPLICITY OF MODIFIED TEXTS (ON THE MATERIAL OF THE ENGLISH LANGUAGE APHORISMS).....	178
Baranova S., Pavlenko T. CONTACT ESTABLISHING IN AMERICAN CORPORATE CULTURE VIA TRANSLATION.....	184
Voyevutko N., Zubochek V. THE PROBLEM OF TRANSLATING CONTRACTS AND TREATIES FROM MODERN GREEK INTO UKRAINIAN.....	190
Voloshchuk I., Martyschenko K. VERBALIZATION OF THE POLITICAL CORECTNESS IN MODERN AMERICAN AND BRITISH PRINTED MEDIA.....	197
Honta I. VERBALIZATION OF EXTRALINGUISTIC DOMINANT IN THE LANGUAGE (ON THE MATERIAL OF THE AMERICAN LANGUAGE SUBSTANDARD).....	204
Horbach O. COMPOUND NOUNS OF MARKETING LEXIS: STRUCTURAL-MORPHOLOGICAL AND SEMANTIC-SYNTACTIC CHARACTERISTICS (BASED ON MODERN GERMAN).....	210
Horlachova V., Khejlik T. MODERN LEXICAL BORROWINGS IN COLOR TERMS OF RUSSIAN AND UKRAINIAN ADVERTISING.....	218
Drobakha L. REFLECTION OF THE NATIONAL MENTALITY IN THE FIELD OF POLYSEMY (COMPARATIVE APPROACH).....	225
Zharikova Yu., Oliinyk A. STRUCTURAL AND GRAMMATICAL FEATURES OF ADVERBIAL FRAZEOLOGICAL UNITS IN MODERN GREEK, UKRAINIAN AND ENGLISH....	231
Zharchinska O., Tikan Y. THE PECULIARITIES OF THE SLANG FUNCTIONING IN THE MODERN AMERICAN LITERATURE (ON THE MATERIAL OF CHUCK PALAHNIUK'S NOVELS).....	237
Ilchenko I. FUNCTIONAL-STYLISTIC LOADING OF STAROSLOVIANISM IN P. ZAGREBELNY'S NOVELS («DEAR», «EVAPRAXIA», «DEATH IN KYIV»).....	243

Kovalenko I., Baranova S. PECULARITIES OF THE AUTHOR'S FAIRY TALE TRANSLATION FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN.....	249
Kovalenko O., Yatsenko M. FUNCTIONING OF THE VERBS OF SPEAKING IN MODERN ENGLISH LITERARY DISCOURSE: GENDER ASPECT.....	254
Kryvych M., Ivasyshyna T. PRASEMES WITH THE CONCEPT WEAPON IN LATIN, GERMAN AND UKRAINIAN LANGUAGES.....	262
Loskutova N., Anhelynova I. PHRASEOLOGISMS WITH COLOR COMPONENT IN ITALIAN AND UKRAINIAN LANGUAGES.....	268
Moreva H., Kozhukhova H. ON THE PROBLEM OF LINGUISTIC PERCEPTION OF APPROXIMATION.....	276
Moroz A. RUSSIAN MILITARY AS SEEN BY THE FRENCH DURING THE RUSSIAN- TURKISH WAR (1853–56) IN THE NOVEL BY L. BUSSENAR «LE ZOUAVE DE MALAKOFF» (LINGUOIMAGOLOGICAL ASPECT).....	282
Moshtagh Ye., Krokmal A. SYNTACTIC REDUNDANCY AND SYNTACTIC COMPRESSION AS MEANS OF EXPRESSIVE SYNTAX IN MODERN UKRAINIAN TRAVELOGUES.....	290
Ordynska I. STRUCTURING OF PROPER NAMES OF SMALL GEOGRAPHIC OBJECTS (BASED ON THE MATERIAL OF THE MICROTOPYNYMY OF THE NORTHERN KHMELNYTSKY REGION).....	296
Pakhnenko I. I., Teletova S. G. MEANS OF REALIZATION OF THE FUNCTIONAL-PRAGMATIC POTENTIAL OF THE NAMES OF TELEVISION PROGRAMS.....	304
Pyvovar Y. LINGUOPRAGMATIC POTENTIAL OF ANNOUNCEMENTS FOR GERMAN FILMS IN THE LATE XX – EARLY XIX CENTURIES.....	312
Popovich E., Petrova E., Tomenko M. PROBLEMATIC ENGLISH 'ABSOLUTE' CONSTRUCTIONS.....	317
Savchuk N. MODERN DIALECTOLOGICAL TERMINOLOGY IN THE MOTIVATION ASPECTS.....	325
Sizova K. THE REFLECTION OF NATIONAL SOCIO-CULTURAL SPECIFICITY IN PHRASEOLOGISMS OF MEDIA DISCOURSE.....	332

Tikan Y., Davydova O.

REALIA AS A MEANS OF EXPRESSING THE SOCIAL BELONGING OF THE PROTAGONIST (ON THE EXAMPLE OF THE DETECTIVE NOVEL «THE ADVENTURES OF SHERLOCK HOLMES» BY A. C. DOYLE)..... 338

Tkachyk O., Riabukha K.

GENDER REPRESENTATION IN NOMINATION OF A WOMAN IN THE NOVELS OF MALE AND FEMALE AUTHORS..... 346

Tryfonova H., Drachova Y.

THE PECULARITIES OF TRANSLATING FEATURE FILMS FROM ITALIAN INTO UKRAINIAN LANGUAGE..... 354

Hatziolou E., Sofiou S.

THE ESSENCE OF NEOLOGISM AND ITS INSTRUCTIVE VALUE IN THE LEARNING PROCESS..... 360

Shalova N., Zarivna O.

STRUCTURAL MODELS OF COMPOSITE TERMS IN THE FIELD OF MECHANICAL ENGINEERING AND IT..... 367

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS..... 375

EDITORIAL POLICY OF SCIENTIFIC JOURNAL «BULLETIN OF MARIUPOL STATE UNIVERSITY. VOLUME: PHILOLOGY»..... 384

REQUIREMENTS FOR THE SCIENTIFIC PAPERS FOR PUBLICATION IN THE COLLECTED WORKS..... 387

Hence, the main difficulties in translation of synesthesia in works by Taras Shevchenko are connected with differences in symbolic meaning of sound and visual images that form its basis, color symbolism of Ukrainian and English culture, as well as inability to preserve the alliteration, crucial for unity of the sound imagery.

Key words: *synesthesia, non-metaphoric synesthesia, intermediality, artistic imagery, poetic language, poetic translation.*

УДК 821.161.1-31.09

Л.В. Синявина
Е.А. Долгая
Н.Н. Филянина

ХАРАКТЕРОЛОГИЧЕСКАЯ ФУНКЦИЯ РЕТРОСПЕКЦИЙ В РОМАНЕ П. И. МЕЛЬНИКОВА-ПЕЧЕРСКОГО «В ЛЕСАХ»

В статье проанализированы многочисленные вводные ретроспективные главы романа, сюжеты которых развиваются по децентрализованному принципу. Показано функционирование принципа «мирового древа», воплощенного во вводных главах. Рассмотрено важное свойство художественного мира романа, организованного по этому принципу, – всеохватность изображения.

Ключевые слова: *принцип «мирового древа», вставные истории, всеохватность изображения, структура романа.*

На рубеже XIX и XX веков впервые была сделана попытка всестороннего рассмотрения творческого наследия писателя П. И. Мельникова-Печерского (А. А. Измайлов [6], П. С. Усов [13]). А. А. Измайлов отмечал художественную объективность, мастерство писателя в области «чистого романа», глубокое проникновение в психологию людей. Однако проблематика, сюжетно-композиционная организация, поэтика не были предметами специального исследования.

В советское время большое внимание литературоведы уделяли анализу авторских отступлений, но не рассматривали их важнейшие функции (В. А. Володина [3], М. П. Еремин [5], Л. М. Лотман [7, 8]). Исследователи говорили, что многочисленные вводные главы не связаны непосредственно с сюжетом, но объединены единством авторской мысли и объясняются стремлением к эпичности (В. А. Володина [3], Л. М. Лотман [8]). По мнению Л. М. Лотман, ни одна из интриг (коллизий) не определяет собой архитектонику романа в целом [8].

М. П. Еремин подчеркнул, что авторские отступления имеют непосредственное отношение к судьбам героев [5]. С точки зрения критика, П. И. Мельников в творчестве придерживался своей концепции человека, считая, что людей, родившихся хорошими, только условия жизни делают злыми и жестокими: как только человек приобщался к «делам», так все лучшее в нем осквернялось и заглушалось. М. П. Еремин пишет, что писатель стремился, как художник-реалист, отыскать главную причину перемен в судьбах героев. [5, с. 37, 38]. По глубине психологического анализа критик отмечает несомненную связь романа писателя с социально-психологическими романами И. А. Гончарова, Ф. М. Достоевского, Л. Н. Толстого, И. С. Тургенева [5].

В 1990–2000 годы впервые появились работы, авторы которых исследовали вопросы поэтики романа. Рассматриваются некоторые черты стиля и структуры романа (Л. А. Аннинский [1]), исследуются характерология, художественное пространство и время (Е. В. Гневковская [4]), изучается память персонажа и отражение воспоминаний в тексте (И. В. Мотеюнайте [12]), выделяются стили «бытового поведения героев» (С. В. Шешунова [14]). Но ни один из аспектов поэтики не был исследован исчерпывающим образом.

Концептуальный смысл организации художественного материала романа образно, но точно описал Л. А. Аннинский: «Роман разрастается, как дерево, выбрасывая все новые ветви, свободно раскидываясь в безграничность. <...> у нас возникает ощущение растекающегося моря... разрастающегося древа... бесконечной жизни» [1, с. 200].

Сравнение организации романа «В лесах» с «разрастающимся деревом» заставляет вспомнить о мировом или космическом древе. Это древо играет организующую роль не только в мифологических системах, но и в мифопоэтических структурах, связывая небо и землю (пространственная сфера), а также прошлое, настоящее и будущее (временная сфера) в единство упорядоченного космоса [11, с. 396–405; 7, с. 213–215]. Впервые о романе Мельникова как мифопоэтическом говорил еще в 1930-е годы Г. С. Виноградов [2, с. XXI]. Однако исследователь ограничил мифопоэтическое начало романа любовными сюжетными линиями, тогда как, на наш взгляд, «геокосмический роман» шире любовного, и жизнь человеческая «не выделена из жизни космической» во всех своих проявлениях.

Мы считаем, что вставные ретроспективные истории наиболее ярко воплощают в общем виде принцип «мирового древа» («прапрадреву»), который, в свою очередь, проявляет трихотомическую модель космоса, лежащую в структурной основе романа. Достаточно автономные относительно друг друга, как ветви «древа», эти истории так или иначе тяготеют, как к стволу, к сюжету Чапурина и его семейства, проясняя особенности характера и жизненных устоев центрального героя, но одновременно расширяя время и пространство действия.

Особенно много вставных историй в первой части романа; она буквально перенасыщена ими: из 17 глав – шесть (III, IX, X, XIII и XVII) являются полностью или частично ретроспективными. Вводятся они по-разному. История семьи «удельного крестьянина Трифона Михайлова, прозвищем Лохматого», и ее разорения открывает III главу первой части романа в качестве самостоятельного сюжета, развивающегося, на первый взгляд, параллельно с центральным [10, с. 30–36]. На самом деле, эта история объясняет причины, по которым Алексей, «первый токарь» и красавец, пошел в работники к Чапурину. Предыстория Ивана Григорьича Заплата и его жены Груни, приемной дочери Чапурина, занимает всю X главу и вводится сразу после появления героев на сцене: «*Первым из гостей прикатил Иван Григорьич*» [10, с. 112]. Модификацией такого же приема можно считать введение предыстории Сергея Колышкина, которая изложена в XVII главе после открывающей ее фразы: «*Приятель, к которому из Красноярского скита проехал Патап Максимыч, был отставной горный чиновник Колышкин*» [10, с. 292].

Другие ретроспекции вводятся иначе. Сначала их герои предстают или упоминаются так, что требуют пояснения, и вокруг них возникает ореол некоторой если не загадочности, то недоговоренности, интриги. Но разъяснение писатель предлагает не сразу, а через несколько глав, и эта «задержка» усиливает внутреннюю напряженность повествования, при его, казалось бы, эпической безмятежности и обстоятельности. Так, в V главе происходит обмен репликами между Чапуриным

и его женой, обсуждающими, «как и чем гостей потчевать», и впервые упоминается имя Никитишны [10, с. 48]:

«– Беспременно за Никитишной надо подводу гнать, – говорил он. – Надо, чтоб кума такой стол состряпала, какие только у самых найбільших генералов бывають.

– Справитя ли она, Максимыч? – молвила Аксинья Захаровна. – Мастерица-то мастерица, да прихварывает, силы у ней против прежнего вполонину нет. <...>

– Помаленьку как-нибудь справитя, – отвечал Патап Максимыч. – Никитишне из праздников праздник, как стол урядить ее позовут» [10, с. 48].

Из этого фрагмента следует, что Никитишна – мастерица-повариха, «кума», уже не молодых лет. Но остается неясным, что за человек эта женщина, как связана она с семьей Чапуриных, откуда пошла ее слава и т.д. Ответ на все эти вопросы содержит VIII глава, первая половина которой является историей жизни Дарьи Никитишны. Эта история прерывает действие, но не сюжетное время романа, потому что занимает время поездки Чапурина в Ключово: можно сказать, что ретроспекция образует своего рода временную петлю, и сюжетное действие возобновляется, как только герой приезжает в деревню.

Рассказ о Дарье Никитишне начинаеся с ее сиротского детства и ведется до нынешних лет, когда Никитишна поставила себе домик на краю родной деревни Ключово, *«обзавелась хозяйством, отыскала троюродную племянницу, взяла ее вместо дочери, вспоила, вскормила, замуж выдала... и живет теперь себе, не налюбуется на маленьких внучат, привязанных к бабушке больше, чем к родной матери» [10, с. 90].*

Патап Максимыч всю жизнь помогал ей. Героиня всегда помнила о поддержке Чапурина и на добро отвечала добром и верной дружбой. Не поэтому ли она взяла в свой дом дальнюю родственницу и вырастила ее как родную дочь? Доброта Чапурина по отношению к Никитишне как бы передалась от нее к ее племяннице. Добро порождает добро.

Еще больше повествовательное пространство, отделяющее первое упоминание о Никифоре-волке от его предыстории. Впервые он появляется во II главе почти в самом начале романного действия, когда Аксинья Захаровна, услышав «хриплый, пьяный голос» на улице, узнала в нем голос своего брата (*«Микешка беспутный!..»*) и приказала работникам не пускать его во двор [10, с. 19]. Такая реакция женщины заставляет подозревать в Микешке плохого человека, принесшего ей неприятности. Патап Максимыч, оставшись наедине с женой, «вполголоса» сказал: *«Братец-от любезный, Никифор-от Захарыч, опять в наших местах объявился...» [10, с. 24].*

Происходит идентификация Микешки, частично объясняющая реакцию Аксиньи Захаровны, стыдящейся родного брата, желающей ему гибели. Но в ответ на горькие сетования жены Чапурин говорит об ответственности-заботе о роде: *«Не знаешь разве, что за брата сестра не ответчица?.. Хоть и пьяница Никифор, хоть и вором приличился, хоть «волком» по деревням водили его, все же он тебе брат. Что ни делай, из родни не выкинешь» [10, с. 26].*

Казалось бы, все разъяснилось. Но остался главный вопрос: что должно было произойти с человеком из хорошей семьи, чтобы он стал вором и пьяницей? На этот вопрос и отвечает предыстория Никифора, занимающая большую часть IX главы [10, с. 98–105]. Чапурина долго не удавалось наставить шурина на путь истинный; когда же это произошло, то решающей оказалась смерть Насти.

Предыстории Никитишны и Никифора (контрастно рифмующихся персонажей: отчество – имя; труженица – пьяница и вор; помнящая добро – не желающий его помнить и т.д.) могли бы свидетельствовать о том, что Патап Чапурин творит добро

для близких людей. Ведь Никитишна «как-то в сродстве приходилась» Аксинье Захаровне [10, с. 91], а Микешка – ее родной брат. И на совет жены не пускать Никифора в дом отвечает, ссылаясь на авторитет общего мнения: «От людей зазорно, роду-племени покор! У добрых людей так не водится» [10, с. 25]. Однако вслед за предысториями Никитишны (VIII глава) и Никифора (IX глава) идет история жизни Ивана Григорьича Заплата и его жены Агрофены Петровны (X глава) – доброго друга Чапурина и его «богоданной дочери». Истории этих героев в X главе перемежаются. В первой подглавке рассказана история жизни Ивана Заплата и его жены Агрофены Петровны.

Иван Григорьевич – «тысячник» из деревни Вихорево, ровесник Чапурина, рассказ о промыслах которого открывает этот микросюжет. Рассказ прерывается историей приемной дочери Чапурина Груни. Патап Максимыч взял в свой дом девочку, родители которой умерли во время эпидемии холеры, и вырастил ее как родную дочь. Узнав, что Иван Григорьевич овдовел и пожалев его осиротевших детей, Груня вышла за него замуж, принесла в дом счастье и удвоение капитала за счет данного ей Чапуриным приданого.

Вся жизнь Патапа Максимыча и его взаимоотношения с близкими людьми показали, чем больше ты делаешь добра людям, тем больше получаешь его взамен. Это убеждение вошло в плоть и кровь героя, стало естественным стимулом его поведения. Так происходит и с Сергеем Колышкиным, предыстория которого открывает XVII главу первой части романа.

Сергей, занявшись торговым делом, чуть все не потерял. Помог ему встать на ноги Патап Максимыч. «С легкой руки Чапурина разжился Колышкин лучше прежнего» [10, с. 300]. Как и предыстория Никитишны, история жизни Колышкина прерывает романное действие, но не время, поскольку приходится на поездку Чапурина к нему. Предыстория завершается вместе с приездом Патапа Максимыча, который просит совета профессионала о «ветлужском» золоте. Колышкин оберегает друга от мошенников и сохраняет ему немалые деньги.

Ретроспективные истории людей, которым Патап Чапурин помог и которые стали верными друзьями, в свою очередь готовыми помочь, выполняют в романе важную характерологическую функцию. Писатель не воссоздает истории становления, формирования личности центрального героя. Ничего не известно о его прошлом. Ретроспективные истории восполняют этот пробел, знакомя не столько с фактами из прошлого Чапурина, сколько с его личностью – личностью человека разумного, неизменно приходящего на помощь тому, кто в ней нуждается.

Вводные главы, посвященные друзьям Чапурина, подтверждают его убеждение, что добрые дела – богоугодные, что добро возвращается сторицею. Не случайно все эти люди становятся почти родственниками Чапурину. Никитишна – крестная Насти, Заплатин – кум Чапурина, а Колышкин называет его своим крестным. Эти герои «вписывают» Чапурина в гармонию добра и объясняют то, что может показаться его наивной доверчивостью: Чапурин дважды ошибся в женихах, которые должны были бы составить счастье дочерям, поскольку не предполагает в людях подлости и коварства.

Однако не все вставные истории связаны с Чапуриным. Одна из них раскрывает тайну, связавшую в молодости Якима Стуколова и сестру Чапурина, красавицу Матрену, ныне матушку Манефу. Эта ретроспекция вводится по всем законам психологического детектива. В XI главе происходит встреча-узнавание героями друг друга, всколыхнувшая в каждом не только воспоминания, но и сердечное волнение.

Невольное волнение, для окружающих вполне естественное при нежданной встрече старых знакомых, для Манефы и Стуколова полны особого значения, заставляя

предполагать, что что-то, связавшее их в молодости, оставило слишком сильный след, может быть, предопределивший дальнейшую жизнь. У Стуколова это – горькая обида, которая заставила его покинуть родину.

Свой рассказ о странствиях Стуколов обращает к Манефе (*«послушай-ка, матушка Манефа, про мои странства...»*) с внутренней интонацией укора: дескать, вот что пришлось испытать по ее вине.

Наконец XIII глава содержит историю страстной и драматичной любви гордой красавицы Матрены Чапуриной и Якима Стуколова. Так выясняется, кто нанес Стуколову настолько горькую обиду, что он ее и через двадцать пять лет забыть не может. Яким настойчиво втягивает друга молодости Чапурина в аферу с «ветлужским» золотом, чтобы в случае успеха обобрать его. Судя по всему, обида стала и доминантной идеей, и оправданием для этого сильного, волевого человека, прикрывающего благочестием свой авантюризм.

Так завязывается авантюрно-детективный сюжет «ветлужского золота», активно развивающийся в XIV–XVII главах первой части. Если предыстория Манефы прерывает сюжетное действие, то выполняющие ту же функцию рассказы Стуколова, чуть замедляя действие, в него включены.

Прерывает действие и единственная вводная глава во второй части романа, представляющая собой предысторию Марьи Гавриловны Масляниковой. IV глава открывается рассказом о купце Гавриле Залетове, его характере, привычках, мечте о своем пароходе и т.д., как бы начиная автономный сюжет. Неспешный рассказ о суровом в семье Залетове естественно переходит к его шестнадцатилетней дочери Маше и ее случайном знакомстве во время крестного хода с Евграфом Масляниковым. А дальше события приобретают совершенно неожиданный характер: старик Масляников дал сыну согласие на брак, но, увидев Машу, сам на ней женился, подарив ее отцу пароход.

За восемь лет замужества Маша вытерпела много страданий, и только Манефа помогла ей выжить и не ожесточиться душой. Так предыстория героини не только размыкается в настоящее сюжетного действия, но и подготавливает важнейший компонент действия – влюбленность Марьи Гавриловны в Алексея.

Таким образом, вставные истории расширяют пространственно-временной и персональный мир романа «В лесах», подтверждая, что в основе его художественного космоса лежит гармония добра, но и демонстрируя, что этот космос далек от идиллии. Противостояние добра и зла в нем пока что склоняется в пользу добра – добра в людях, в их помыслах и поступках.

Анализ показал, что за счет введения в романное действия множества героев, каждый из которых даже случайно мелькнувший на страницах романа, обязательно появится еще раз и сыграет свою характерологическую роль, проявляется выразительное свойство художественного космоса романа всеохватность изображения, вбирающего множество персонажей, вне зависимости от их положения в сюжете. Сюжет разрастается не только вширь, но и вглубь, что связывает прошлое, настоящее и будущее в единство упорядоченного космоса.

Список использованной литературы

1. Аннинский Л. А. Три еретика / Л. А. Аннинский. – Москва : Книга, 1988. – 352 с. ; Anninskiy L. A. Tri eretika / L. A. Anninskiy. – Moskva : Kniga, 1988. – 352 s.
2. Виноградов Г. С. Фольклорные источники романа «В лесах» / Г. С. Виноградов // Мельников-Печерский П. И. В лесах : роман в 4-х ч. / П. И. Мельников-Печерский. – Ленинград : Academia, 1936. – Ч. 1–2. – С. VIII–XVII ; Vinogradov G. S. Folklornye

istochniki romana «V lesakh» / G. S. Vinogradov // Melnikov-Pecherskiy P. I. V lesakh : roman v 4-kh ch. / P. I. Melnikov-Pecherskiy. – Leningrad : Academia, 1936. – Ch. 1–2. – S. VIII—XVII.

3. Володина В. А. Творческий путь П. И. Мельникова-Печерского : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.01.02 / Валентина Ананьевна Володина ; Казах. гос. пед. ин-т им. Абая. – Душанбе, 1966. – 23 с. ; Volodina V. A. Tvorcheskiy put P. I. Melnikova-Pecherskogo : avtoref. dis. ... kand. filol. nauk : spets. 10.01.02 / Valentina Ananayna Volodina ; Kazakh. gos. ped. in-t im. Abaya. – Dushanbe, 1966. – 23 s.

4. Гневковская Е. В. Проблемы поэтики дилогии П. И. Мельникова (Андрея Печерского) «В лесах» и «На горах» : характерология, художественное пространство и время : дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.01.01 / Елена Владимировна Гневковская ; Нижегород. гос. ун-т им. Н. И. Лобачевского. – Нижний Новгород, 2003. – 207 с. ; Gnevkovskaya Ye. V. Problemy poetiki dilogii P. I. Melnikova (Andreya Pecherskogo) «V lesakh» i «Na gorakh» : kharakterologiya, khudozhestvennoe prostranstvo i vremya : dis. ... kand. filol. nauk : spets. 10.01.01 / Yelena Vladimirovna Gnevkovskaya ; Nizhegor. gos. un-t im. N. I. Lobachevskogo. – Nizhniy Novgorod, 2003. – 207 s.

5. Еремин М. П. Вступительная статья / М. П. Еремин // Мельников П. И. Собрание сочинений в 8-ми т. / П. И. Мельников – Москва : Правда, 1976. – Т. 1 : Рассказы и повести. – С. 3–52 ; Yeremin M. P. Vstupitel'naya statya / M. P. Yeremin // Melnikov P. I. Sbranie sochineniy v 8-mi t. / P. I. Melnikov – Moskva : Pravda, 1976. – Т. 1 : Rasskazy i povesti. – S. 3–52.

6. Измайлов А. А. Критико-биографический очерк / Мельников П. И. Полное собрание Сочинений в 7-ми т. / П. И. Мельников. – Санкт-Петербург : т-во А. Ф. Маркс, 1909. – Т. 1. – С. 3–26 ; Izmaylov A. A. Kritiko-biograficheskiy ocherk / Melnikov P. I. Polnoe sobranie Sochineniy v 7-mi t. / P. I. Melnikov. – Sankt-Peterburg : t-vo A. F. Marks, 1909. – Т. 1. – S. 3–26.

7. Лотман Л. М. П. И. Мельников-Печерский / Л. М. Лотман // История русской литературы в 10-ти т. – Москва ; Ленинград : Изд-во АН СССР, 1956. – Т. IX : Литература 70–80-х годов, Ч. 2. – С. 198–227 ; Lotman L. M. P. I. Melnikov-Pecherskiy / L. M. Lotman // Istoriya russkoy literatury v 10-ti t. – Moskva ; Leningrad : Izd-vo AN SSSR, 1956. – Т. IX : Literatura 70–80-kh godov, Ch. 2. – S. 198–227.

8. Лотман Л. М. Роман из народной жизни. Этнографический роман / Л. М. Лотман // История русского романа в 2-х т. / ред. кол. : А. С. Бушмин и др. – Москва ; Ленинград : Наука, 1964. – Т. 2 – С. 390–416 ; Lotman L. M. Roman iz narodnoy zhizni. Etnograficheskiy roman / L. M. Lotman // Istoriya russkogo romana v 2-kh t. / red. kol. : A. S. Bushmin i dr. – Moskva ; Leningrad : Nauka, 1964. – Т. 2 – S. 390–416.

9. Мелетинский Е. М. Поэтика мифа (исследования по фольклору и мифологии востока) / Е. М. Мелетинский. – Москва : Наука, 1976. – 407 с. ; Meletinskiy Ye. M. Poetika mifa (issledovaniya po folkloru i mifologii vostoka) / Ye. M. Meletinskiy. – Moskva : Nauka, 1976. – 407 s.

10. Мельников П. И. В лесах : в 2-х т. / П. И. Мельников. – Москва : Худож. лит., 1955. – Т. I. – 615 с. ; Melnikov P. I. V lesakh : v 2-kh t. / P. I. Melnikov. – Moskva : Khudozh. lit., 1955. – Т. I. – 615 s.

11. Мифы народов мира : в 2-х т. / гл. ред. С. А. Токарев. – 2-е изд. – Москва : Сов. Энциклопедия, 1991. – Т. I : А–К. – 671 с. ; Mify narodov mira : v 2-kh t. / gl. red. S. A. Tokarev. – 2-e izd. – Moskva : Sov. Entsiklopediya, 1991. – Т. I : А–К. – 671 s.

12. Мотеюнайте И. В. Память коллективная и личная в дилогии П. И. Мельникова-Печерского «В лесах» и «На горах» / И. В. Мотеюнайте // Филологические науки. – 2000. – № 2. – С. 32–40 ; Moteyunayte I. V. Pamyat

kollektivnaya i lichnaya v dilogii P. I. Melnikova-Pecherskogo «V lesakh» i «Na gorakh» / I. V. Moteyunayte // Filologicheskie nauki. – 2000. – № 2. – S. 32–40.

13. Усов П. С. П. И. Мельников (Андрей Печерский). Его жизнь и литературная деятельность / П. С. Усов // Мельников П. И. Полное собрание сочинений в 14-ти т. / П. И. Мельников. – Санкт-Петербург ; Москва : Изд-во М. О. Вольфа, 1897. – Т. 1. – С. 3–316 ; Usov P. S. P. I. Melnikov (Andrey Pecherskiy). Yego zhizn i literaturnaya deyatelnost / P. S. Usov // Melnikov P. I. Polnoe sobranie sochineniy v 14-ti t. / P. I. Melnikov. – Sankt-Peterburg ; Moskva : Izd-vo M. O. Volfa, 1897. – Т. 1. – S. 3–316.

14. Шешунова С. В. Бытовое поведение в изображении Мельникова-Печерского / С. В. Шешунова // Вестник Московского государственного университета им. М. В. Ломоносова. Сер. 9. Филология. – 1987. – № 2. – С. 71–74 ; Sheshunova S. V. Bytovoe povedenie v izobrazhenii Melnikova-Pecherskogo / S. V. Sheshunova // Vestnik Moskovskogo gosudarstvennogo universiteta im. M. V. Lomonosova. Ser. 9. Filologiya. – 1987. – № 2. – S. 71–74.

Статья поступила в редакцию 31.10.2018.

L. Sinyavina
O. Dolga
N. Philyanina

RETROSPECTIVE CHARACTER FUNCTION

IN A P. I. MELNIKOV-PECHERSKY NOVEL «IN THE WOODS»

The plot and the composition of the novel by P. I. Melnikov-Pechersky «In the Woods» is worth analyzing. It was noted that the basis of its structure includes the decentralized principle of plot development with numerous introductory chapters having dynamics, as well as the storylines discreteness development and their place changes in the structure. All these aspects of the novel plot and composition were mentioned in the few works of F. M. Levin, L. M. Lotman, E. M. Meletinsky.

L. A. Anninsky figuratively, but accurately described the concept of such an artistic material organization comparing the novel with a sprawling tree which throws out all the new branches, freely spreading into infinity. There is a feeling of a spreading sea, a growing tree, an endless life that does not have a form. The structure comparison of the novel «In the woods» with the «growing tree-tree» makes us recall the world or cosmic tree. This tree plays an organizing role not only in mythological systems, but also in mythopoetic structures, linking heaven and earth (the spatial sphere), as well as the past, present and future (temporal sphere) into the unity of the ordered cosmos. The guess about Melnikov's novel as mythopoetic was expressed back in the 1930s by G. S. Vinogradov. The researcher limited the mytho-poetic beginning of the novel to love storylines, when, in our opinion, the «geocosmic novel» is wider than the love story, and human life «is not distinguished from the life of the cosmic» in all its manifestations.

While studying the novel plot and the composition, the researchers paid attention to numerous «introductory» chapters which are not directly related to the plot, but are linked by the unity of the author's idea and are explained by the desire for epic (V. A. Volodina, L. M. Lotman), and they also slow down the action and contribute to the emergence of mystery. We believe that the false stories the most clearly embody the «world tree» principle («prapradrevo»), which, in turn, manifests a trichotomous space model, which lies in novel structure. Being independent enough from each other as branches of the «tree», these stories somehow have tendency, as to the trunk, to Chapurin plot and his family, clarifying

the character features and livelihoods of the main character, but at the same time extending the time and space of action.

Key words: *structure of the novel, inserted stories, mytho-poetic beginning, «world tree» principle, all-embracing representation.*

Л. В. Сінявіна
О. О. Долга
Н. М. Філяніна

ХАРАКТЕРОЛОГІЧНІ ФУНКЦІЇ РЕТРОСПЕКЦІЙ В РОМАНІ П. І. МЕЛЬНИКОВА-ПЕЧЕРСЬКОГО «В ЛІСАХ»

В статті зроблено спробу розглянути міфопоетичний початок роману П. І. Мельникова-Печерського «В лесах». У структурі роману виявлено у загальному вигляді принцип «світового дерева», який втілено у численних вставних ретроспекційних історіях. В статті проаналізовано вставні історії та показано функціонування принципу «світового дерева» в структурі роману.

У нечисленних роботах Ф. М. Левина, Л. М. Лотман, Е. М. Мелетинського, що так чи інакше стосуються сюжетно-композиційної організації роману П. І. Мельникова-Печерського «В лесах», було відзначено, що в основі його сюжетно-композиційною організації лежить децентралізований принцип розвитку сюжету з великою кількістю вступних глав, що мають свою динаміку, а також дискретність розвитку сюжетних ліній і постійна зміна їх місця в структурі роману.

Концептуальний сенс подібної організації художнього матеріалу образно, але точно описав Л. А. Аннинський, порівнявши роман з деревом, що розростається і викидає все нові гілки, вільно розкидаючись в безмежність. Виникає відчуття моря, що розтікається, дерева, що розростається, нескінченного життя, що не має форми.

Зіставлення організації роману «В лесах» з «деревом-дерево, що розростається» змушує згадати про світове чи космічне дерево. Це дерево грає організуючу роль не тільки в міфологічних системах, але і в міфопоетичних структурах, пов'язуючи небо і землю (просторова сфера), а також минуле, сьогодення і майбутнє (часова сфера) в єдність упорядкованого космосу.

Здогадка про роман Мельникова як міфопоетичний була висловлена ще в 1930-і роки Г. С. Виноградовим. Дослідник обмежив міфопоетичний початок роману любовними сюжетними лініями, тоді як, на наш погляд, «геокосмічний роман» ширше любовного, і життя людини «не виділене з космічного життя» у всіх своїх проявах.

Розглядаючи сюжетно-композиційну побудову роману, дослідники говорили, що численні «вставні» глави не пов'язані безпосередньо з сюжетом, але об'єднані єдністю авторської думки і пояснюються прагненням до епічності, а також, що вони сповільнюють дію і сприяють виникненню атмосфери таємничості.

Ми ж вважаємо, що вставні історії найбільш яскраво втілюють в загальному вигляді принцип «світового дерева» («прапрадрев»), який, в свою чергу, проявляє трихотомічну модель космосу, що лежить в структурній основі роману. Будучи досить автономними відносно одна одної, як гілки «дерева», ці історії так чи інакше тяжіють, як до стовбура, до сюжету Чапуріна і його сімейства, прояснюючи особливості характеру і життєвих засади центрального героя, але одночасно розширюючи час і простір дії.

В статті розглянуто важливу властивість художнього світу роману – всеосяжність зображення.

Ключові слова: *структура роману, вставні історії, міфопоетичний початок, принцип «світового дерева», всеосяжність зображення.*

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

АБРАМОВИЧ СЕМЕН ДМИТРОВИЧ, завідувач кафедри слов'янської філології та загального мовознавства Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, доктор філологічних наук, професор, академік АН ВО України

АНАСТАСЬЄВА ОКСАНА АНАТОЛІЇВНА, доцент кафедри мовної підготовки Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, кандидат філологічних наук

АНГЕЛІНОВА ІРИНА АНАТОЛІЇВНА, магістрант Маріупольського державного університету

БАКІНА ТАМАРА СТЕПАНІВНА, доцент кафедри теорії та історії світової літератури імені професора В. І. Фесенко Київського національного лінгвістичного університету, кандидат філологічних наук, доцент

БАРАНОВА СВІТЛАНА ВОЛОДИМИРІВНА, доцент кафедри германської філології Сумського державного університету, кандидат філологічних наук, доцент

БЄЛЯЄВА (СТАРОСТЕНКО) ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА, доцент кафедри англійської філології Харківського національного університету імені Г. С. Сковороди, кандидат філологічних наук, доцент

ВЛАДИМИРОВА ВАЛЕНТИНА МИКОЛАЇВНА, доцент кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, кандидат філологічних наук, доцент

ВОЄВУТКО НАТАЛЯ ЮРІЇВНА, доцент кафедри педагогіки та освіти Маріупольського державного університету, кандидат педагогічних наук, доцент

ВОЛОЩУК ІРИНА ПЕТРІВНА, доцент кафедри теорії, практики і перекладу англійської мови Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», кандидат педагогічних наук, доцент

ГОНТА ІГОР АНАТОЛІЙОВИЧ, доцент кафедри іноземних мов хіміко-фізичних факультетів Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат філологічних наук, доцент

ГОРБАЧ ОКСАНА ВАСИЛІВНА, доцент кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ, кандидат філологічних наук

ГОРЛАЧОВА ВІКТОРІЯ ВОЛОДИМИРІВНА, доцент кафедри іноземної мови професійного спілкування Запорізького національного технічного університету, кандидат філологічних наук, доцент

ГУЛЕВИЧ ЛІЛІЯ ОЛЕКСІЇВНА, доцент кафедри української літератури та теорії літератури Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, кандидат філологічних наук, доцент

ДАВИДОВА ОЛЕНА ВАЛЕРІЇВНА, магістрант Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського

ДОЛГА ОЛЕНА ОЛЕКСАНДРІВНА, доцент кафедри гуманітарних наук Національного фармацевтичного університету, кандидат філологічних наук, доцент

ДРАЧОВА ЮЛІЯ ОЛЕГІВНА, магістрант Маріупольського державного університету

ДРОБАХА ЛАРИСА ВАЛЕРІЇВНА, доцент кафедри германської і слов'янської філології та зарубіжної літератури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, кандидат філологічних наук, доцент

ДУРКАЛЕВИЧ ВІКТОРІЯ ВОЛОДИМИРІВНА, доцент Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, доктор філологічних наук, доцент

ЖАРІКОВА ЮЛІЯ ВАЛЕНТИНІВНА, завідувач кафедри грецької філології та перекладу Маріупольського державного університету, кандидат філологічних наук, доцент

ЖАРЧІНСЬКА ОЛЬГА ОЛЕКСАНДРІВНА, магістрант Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського

ЗАРІВНА ОКСАНА ТИМОФІЇВНА, доцент кафедри англійської мови технічного спрямування №2 Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського, кандидат педагогічних наук, доцент

ЗОЗУЛЯ МАРІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА, доцент кафедри англійської філології і перекладу Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету, кандидат філологічних наук, доцент

ЗУБОЧЕК ВАЛЕРІЯ СЕРГІЇВНА, магістрант Маріупольського державного університету

ІВАСИШИНА ТЕТЯНА АНАТОЛІЇВНА, завідувач кафедри східноєвропейських мов Навчально-наукового центру мовної підготовки Національної академії Служби безпеки України, кандидат філологічних наук, доцент

ІЛЬЧЕНКО ІРИНА ІВАНІВНА, доцент кафедри української мови Запорізького національного університету, кандидат філологічних наук, доцент

КАЛАШНИК ОЛЬГА ОЛЕКСАНДРІВНА, викладач кафедри філології Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого

КИРИЛЕНКО НАДІЯ ІВАНІВНА, доцент кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, кандидат філологічних наук, доцент

КОБЧІНСЬКА ОЛЕНА ІВАНІВНА, асистент кафедри зарубіжної літератури Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат філологічних наук

КОВАЛЕНКО ІРИНА ЮРІЇВНА, магістрант Сумського державного університету

КОВАЛЕНКО ОКСАНА АНАТОЛІЇВНА, професор, завідувач кафедри практики англійського усного і писемного мовлення Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, доктор педагогічних наук

КОВАЛЕЦЬ ЛІДІЯ МИХАЙЛІВНА, доцент кафедри української літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, доктор філологічних наук

КОЖУХОВА ГАЛИНА ОРЕВІВНА, старший викладач кафедри філософії, соціально-гуманітарних дисциплін, іноземних мов, української та латинської мов № 1 Донецького національного медичного університету

КОНОНЧУК ТЕТЯНА ІВАНІВНА, завідувач і професор кафедри української філології та суспільних наук Академії адвокатури України, кандидат філологічних наук, доцент

КРИВИЧ МАРИНА ЛЕОНІДІВНА, директор Навчально-наукового центру мовної підготовки Національної академії Служби безпеки України, кандидат педагогічних наук, доцент

КРИНИЦЬКА НАТАЛІЯ ІГОРІВНА, доцент кафедри романо-германської філології Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, докторант Київського національного лінгвістичного університету, кандидат філологічних наук, доцент

КРОПИВКО ІРИНА ВАЛЕНТИНІВНА, доцент кафедри української літератури Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, кандидат філологічних наук, доцент

КРОХМАЛЬ АЛЛА МИКОЛАЇВНА, доцент кафедри іноземних мов Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, кандидат педагогічних наук, доцент

КУРГАНСЬКА АНАСТАСІЯ РОМАНІВНА, магістрант Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ЛИСОКОБИЛКА КАТЕРИНА ВІКТОРІВНА, магістрант Маріупольського державного університету

ЛОСКУТОВА НАТАЛІЯ МИКОЛАЇВНА, старший викладач кафедри італійської філології Маріупольського державного університету, кандидат філологічних наук

МАРТИНЮК ГАЛИНА ВОЛОДИМИРІВНА, здобувач кафедри української літератури Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

МАРТИЩЕНКО КАТЕРИНА ВАЛЕРІЇВНА, магістрант Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

МЕГЕЛА ІВАН ПЕТРОВИЧ, завідувач кафедри зарубіжної літератури Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор філологічних наук, професор

МОРЄВА ГАЛИНА ГЕОРГІЇВНА, доцент кафедри німецької та французької філології Маріупольського державного університету, кандидат філологічних наук, доцент

МОРОЗ АНДРЕЙ АНАТОЛЬЕВИЧ, докторант кафедри славянських мов Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, кандидат філологічних наук, доцент

МОШТАГ ЄВГЕНІЯ СЕРГІЇВНА, доцент кафедри іноземних мов Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, кандидат філологічних наук

МУНТЯН АНТОНІНА ОЛЕКСАНДРІВНА, завідувач кафедри «Іноземні мови» Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна, кандидат філологічних наук, доцент

НАЗАРЕНКО НАДІЯ ІВАНІВНА, доцент кафедри англійської філології Маріупольського державного університету, кандидат філологічних наук, доцент

НОВИЦЬКА ОКСАНА АНАТОЛІЇВНА, доцент кафедри грецької філології та перекладу Маріупольського державного університету, кандидат філологічних наук, доцент

ОЛІЙНИК АДЕЛІНА ОЛЕКСАНДРІВНА, магістрант Маріупольського державного університету

ОРДИНСЬКА ЛІОНА ЯКІВНА, викладач кафедри перекладу Національної академії державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

ПАВЛЕНКО ТЕТЯНА АНДРІЇВНА, магістрант Сумського державного університету

ПАХНЕНКО ПРИНА ІВАНІВНА, доцент кафедри російської мови, зарубіжної літератури та методики їх викладання Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, кандидат педагогічних наук, доцент

ПЕТРОВА ОЛЕНА ІВАНІВНА, старший викладач кафедри іноземних мов Одеського національного політехнічного університету

ПИВОВАР ЮЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА, доцент кафедри німецької філології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, кандидат педагогічних наук

ПОПОВИЧ ОЛЕНА СЕРГІЇВНА, доцент кафедри іноземних мов Одеського національного політехнічного університету, кандидат філологічних наук, доцент

РЯБУХА КСЕНІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА, магістрант Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

САВЧУК НАТАЛІЯ МИХАЙЛІВНА, доцент кафедри практичного мовознавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат філологічних наук, доцент

СЕМИГІНІВСЬКА ТЕТЯНА ГРИГОРІВНА, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету, кандидат педагогічних наук

СІЗОВА КСЕНІЯ ЛЕОНІДІВНА, професор кафедри філології та видавничої справи Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, доктор філологічних наук, професор

СІНЯВІНА ЛАРИСА ВОЛОДИМИРІВНА, доцент кафедри гуманітарних наук Національного фармацевтичного університету, кандидат філологічних наук, доцент

СОФІУ СТАМАТІЯ доктор філософії, доцент (Військова академія Греції)

ТЄЛЄТОВА СВІТЛАНА ГРИГОРІВНА, доцент кафедри російської мови, зарубіжної літератури та методики їх викладання Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, кандидат філологічних наук, доцент

ТЕТЕРІНА ОЛЬГА БОРИСІВНА, докторант кафедри історії української літератури, теорії літератури та літературної творчості Інституту філології Київського національного лінгвістичного університету, кандидат філологічних наук

ТІКАН ЯНА ГАВРИЛІВНА, доцент кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», кандидат педагогічних наук, доцент

ТКАЧИК ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА, викладач кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», кандидат філологічних наук, доцент

ТОМЕНКО МАРИНА ГЕННАДІЇВНА, старший викладач кафедри іноземних мов Одеського національного політехнічного університету

ТРИФОНОВА ГАННА ВАЛЕРІЇВНА, завідувач кафедри італійської філології Маріупольського державного університету, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент

ФЛЯНИНА НЕЛЯ МИКОЛАЇВНА, завідувач кафедри гуманітарних наук Національного фармацевтичного університету, кандидат філологічних наук, доцент

ХАТЖИОЛУ ЕЛІЗАБЕТ, доктор філософії, доцент (Військова академія Греції)

ХЕЙЛК ТЕТЯНА ОЛЕКСАНДРІВНА, доцент кафедри російської філології Запорізького національного університету, кандидат філологічних наук, доцент.

ЧИСТЯК ДМИТРО ОЛЕКСАНДРОВИЧ, доцент кафедри романської філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат філологічних наук, доцент

ЧУБЕНКО БОГДАНА ВОЛОДИМИРІВНА, магістрант Національного авіаційного університету

ШАЛОВА НАТАЛІЯ СТАНІСЛАВІВНА, старший викладач кафедри англійської мови технічного спрямування № 2 Національного технічного університету України «Київський Політехнічний Інстит ім. Ігоря Сікорського»

ШИМЧИШИН МАРІЯ МИРОСЛАВІВНА, завідувач кафедри теорії та історії світової літератури імені професора В. І. Фесенко Київського національного лінгвістичного університету, доктор філологічних наук, професор

ШПАК ПРИНА ВОЛОДИМИРІВНА, доцент кафедри «Іноземні мови» Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна, кандидат філологічних наук, доцент

ЯЦЕНКО МАРИНА ОЛЕКСІЇВНА, доцент кафедри практики англійського усного і писемного мовлення Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. кандидат філологічних наук

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

ABRAMOVYCH SEMEN, Doctor of Philology, Professor, Member of Academy of Sciences of Higher Education of Ukraine, Head of the Department of Slavic Philology and General Linguistics (Kamenetz-Podolski national University Ivan Ohienko)

ANASTASIEVA OKSANA, Candidate of Philology, PhD, Associate Professor (Chair of Language Training, Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture)

ANHELINOVA IRYNA, graduate student (Mariupol State University)

BAKINA TAMARA, Candidate of Philology, PhD, Associate Professor (Chair of Theory and History of World Literature named after Professor V. I. Fesenko, Kyiv National Linguistic University)

BARANOVA SVITLANA, Candidate of Philology, PhD, Associate Professor (Chair of Germanic Philology, Sumy State University)

BIELIAIEVA (STAROSTENKO) TETIANA, Candidate of Philology, Associate Professor (English Philology Chair, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University)

CHUBENKO BOHDANA, graduate student (National Aviation University)

CHYSTIAK DMYTRO, Candidate of Philology, PhD, Assistant Professor (Chair of Romanic Philology, Kyiv National Taras Shevchenko University)

DAVYDOVA OLENA, graduate student (National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»)

DOLGA OLENA, Candidate of Philology, PhD, Associate Professor (Humanities Chair, National University of Pharmacy)

DRACHOVA YULIYA, graduate student (Mariupol State University)

DROBAKHA LARYSA, Candidate of Philology, Associate Professor (Chair of Germanic and Slavonic Philology and Foreign Literature, Vinnytsia State Mykhaylo Kotsybinskiy Pedagogical University)

DURKALEVYCH VIKTORIYA, Doctor of Philology, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University)

HATZIOLOU ELIZABETH, PhD, Associate Professor (Hellenic Military Army Academy)

HONTA IHOR, Candidate of Philology, PhD, Associate Professor (Chair of Foreign Languages for Chemistry and Physics Faculties, Taras Shevchenko National University of Kyiv)

HORBACH OKSANA, Candidate of Philology, PhD, Associate Professor (Foreign Language Department, National Academy of Internal Affairs)

HORLACHOVA VIKTORIYA, Candidate of Philology, PhD, Associate Professor (Chair of Foreign Language for Professional Communication, Zaporizhzhia National Technical University)

HULEVYCH LILIYA, Candidate of Philology, Associate Professor (Chair of the Ukrainian Literature and Literary Theory, Ivan Franko State Pedagogical University)

ILCHENKO IRYNA, Candidate of Philology, Associate Professor (Ukrainian Language Chair, Zaporizhzhia National University)

IVASYSHYNA TETYANA, Candidate of Philology, Associate Professor, Head of the Chair of Eastern European Languages (National Academy of the Security Service of Ukraine)

KALASHNYK OLHA, Lecturer (Linguistics Chair, Kyiv National I. K. Karpenko-Kary Theater, Cinema and Television University)

KHEJLIK TATIANA, Candidate of Philology, PhD, Associate Professor (Russian Philology Chair, Zaporizhzhia National University)

KOBCHINSKA OLENA, Candidate of Philology, PhD, Assistant Professor (Chair of Foreign Literature at the Institute of Philology, Kyiv Taras Shevchenko National University)

KONONCHUK TETIANA, Candidate of Philology, Associate Professor, Professor, Head of the Chair of Ukrainian Philology and Social Science (Academy of Advocacy of Ukraine)

KOVALENKO IRYNA, graduate student (Sumy State University)

KOVALENKO OKSANA, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Chair of English Oral and Written Speech Practice (H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University)

KOVALETS LIDIA, Doctor of Philology, Associate Professor (Chair of Ukrainian Literature, Yuriy Fed'kovych Chernivtsi National University)

KOZHUKHOVA HALYNA, Senior Lecturer (Chair of Philosophy, Social and Human Disciplines, Foreign Languages, Ukrainian and Latin Language № 1, Donetsk National Medical University)

KROKHMAL ALLA, Candidate of Pedagogical Sciences, PhD, Associate Professor (Foreign Languages Chair, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv)

KROPYVKO IRYNA, Associate Professor, Candidate of Philology (Chair of Ukrainian Literature, Oles Honchar Dnipro National University)

KRYNYTSKA NATALIYA, Candidate of Philology, Associate Professor, Doctoral Student (Romance and Germanic Philology Chair, Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University)

KRYVYCH MARYNA, Candidate of Pedagogical Sciences, PhD, Associate Professor, Director of Language Training and Scientific Centre (National Academy of the Security Service of Ukraine)

KURHANSKA ANASTASIIA, graduate student (Kyiv Taras Shevchenko National University)

KYRYLENKO NADIYA, Candidate of Philology, Associate Professor (Chair of Ukrainian Language and Literature, Sumy State A. S. Makarenko Pedagogical University)

LOSKUTOVA NATALIYA, Candidate of Philology, PhD, Senior Lecturer (Chair of Italian Philology, Mariupol State University)

LYSOKOBYLKA KATERYNA, graduate student (Mariupol State University)

MARTYNYUK HALYNA, applicant for scientific degree (Chair of Ukrainian Literature, Lesya Ukrainka Eastern European National University)

MARTYSCHENKO KATERYNA, graduate student (National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»)

MEGELA IVAN, Doctor of Philology, Professor, Head of the Chair of Foreign Literature at the Institute of Philology (Taras Shevchenko National University of Kyiv)

MOREVA HALYNA, Candidate of Philology, PhD, Associate Professor (German and French Philology Chair, Mariupol State University)

MOROZ ANDRIY, Candidate of Philology, Associate Professor, Doctoral Student (Chair of Slavic Languages, National Pedagogical Dragomanov University)

MOSHTAGH YEVGENIIA, Candidate of Philology, PhD, Associate Professor (Foreign Languages Chair, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv)

MUNTIAN ANTONINA, Candidate of Philology, Associate Professor, Head of the English Language Chair (Dnipro National University of Railway Transport named after academician V. A. Lazaryan)

NAZARENKO NADIYA, Candidate of Philology, PhD, Associate Professor (English Philology Chair, Mariupol State University)

NOVITSKAYA OKSANA, Candidate of Philology, PhD, Assistant Professor (Chair of Greek Philology and Translation, Mariupol State University)

OLIINYK ADELINA, graduate student (Mariupol State University)

ORDYNSKA ILONA, Lecturer (Chair of Translation, National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine named after B. Khmelnytsky)

PAKHENKO IRINA, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Chair of Russian Language, Foreign Literature and Methods of their Teaching, Sumy State A. S. Makarenko Pedagogical University)

PAVLENKO TATYANA, graduate student (Sumy State University)

PETROVA OLENA, Senior Lecturer (Foreign Languages Chair, Odessa National Polytechnic University)

PHILYANINA NELYA, Candidate of Philology, PhD, Associate Professor, Head of the Humanities Chair (National University of Pharmacy)

POPOVICH OLENA, Candidate of Philology, PhD, Associate Professor (Foreign Languages Chair, Odessa National Polytechnic University)

PYVOVAR YULIYA, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Chair of German Philology, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University)

RIABUKHA KSENIYA, graduate student (National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»)

SAVCHUK NATALIYA, Candidate of Philology, Associate Professor (Practical Linguistics Chair, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University)

SEMYHINIVSKA TETIANA, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Chair of English Philology, National Aviation University)

SHALOVA NATALIYA, Senior Lecturer (English Language Chair for Engineering № 2, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»)

SHPAK IRYNA, Candidate of Philology, Associate Professor (English Language Chair, Dnipro National University of Railway Transport named after academician V. A. Lazaryan)

SHYMCHYSHYN MARIYA, Doctor of Philology, PhD, Professor, Head of the Chair of Literary Theory and World Literature named after Professor V. I. Fesenko (Kyiv National Linguistic University)

SINYAVINA LARISA, Candidate of Philology, PhD, Associate Professor (Humanities Chair, National University of Pharmacy)

SIZOVA KSENYA, Doctor of Philology, Professor (Philology and Publishing Chair, Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University)

SOFIOU STAMATIA, PhD, Associate Professor (Hellenic Military Army Academy)

TELETOVA SVETLANA, Candidate of Philology, Associate Professor (Chair of Russian Language, Foreign Literature and Methods of their Teaching, Sumy State A. S. Makarenko Pedagogical University)

TETERINA OLGA, Candidate of Philology, Doctoral Student (Chair of Ukrainian Literature History, Theory of Literature and Literary Art at the Institute of Philology, Kyiv Taras Shevchenko National University)

TIKAN YANA, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Chair of Theory, Practice and Translation of the English Language, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»)

TKACHYK OLENA, Candidate of Philology, Associate Professor, Lecturer (Chair of Theory, Practice and Translation of the English Language, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»)

TOMENKO MARINA, Senior Lecturer (Foreign Languages Chair, Odessa National Polytechnic University)

TRYFONOVA HANNA, Candidate of Social Communications, PhD, Associate Professor, Head of the Chair of Italian Philology (Mariupol State University)

VLADYMYROVA VALENTINA, Candidate of Philology, Associate Professor (Chair of Ukrainian Language and Literature, Sumy State A. S. Makarenko Pedagogical University)

VOLOSHCHUK IRYNA, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Chair of Theory, Practice and Translation of English, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»)

VOYEVUTKO NATALYA, Candidate of Pedagogical Sciences, PhD, Associate Professor (Chair of Pedagogics and Education, Mariupol State University)

YATSENKO MARYNA, Candidate of Philology, Associate Professor (Chair of English Oral and Written Speech Practice, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University)

ZARIVNA OKSANA, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (English Language Chair for Engineering № 2, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»)

ZHARCHINSKA OLHA, graduate student (National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»)

ZHARIKOVA YULIYA, Head of the Chair of Greek Philology and Translation, Candidate of Philology, Associate Professor, PhD (Mariupol State University)

ZOZULIA MARIIA, Candidate of Philology, PhD, Associate Professor (Chair of English Philology and Translation, Institute of the Humanities National Aviation University)

ZUBOCHEK VALERIIA, graduate student (Mariupol State University)

РЕДАКЦІЙНА ПОЛІТИКА НАУКОВОГО ВИДАННЯ «ВІСНИК МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ СЕРІЯ: ФІЛОЛОГІЯ»

Редакційна колегія наукового видання «Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія» у своїй діяльності дотримується етичних норм, прийнятих міжнародним науковим співтовариством, рекомендацій та стандартів Комітету з етики публікацій (COPE) – Committee on Publication Ethics (<http://publicationethics.org/>), видавництва Elsevier, міжнародних стандартів для редакторів та авторів – International standards for editors and authors (<http://publicationethics.org/resources/international-standards>), а також Етичного кодексу ученого України (<http://znc.com.ua/ukr/news/2009/20090123ethic.php>).

Політика видання полягає у формуванні на його сторінках сучасної наукової думки вітчизняних та закордонних вчених щодо новітніх досягнень та актуальних проблем філології. У зв'язку з цим редакційна колегія при розгляді статей керується виключно їх науковою новизною, теоретичною цінністю та практичним внеском у розвиток філологічної науки, незалежно від посади автора, його вченого звання, віку, національності, статі, релігійних та політичних поглядів.

Принципи редакційної політики:

- об'єктивність та неупередженість у відборі статей до публікації;
- висока вимогливість до якості наукових досліджень;
- обов'язкове конфіденційне рецензування статей;
- колегіальність у прийнятті рішень щодо публікації статей;
- доступність та оперативність у спілкуванні з авторами;
- суворе дотримання авторських та суміжних прав;
- суворе дотримання графіку виходу журналу.

Видання веде систематичну роботу, направлену на його включення до міжнародних електронних бібліотек, каталогів та наукометричних баз з метою входження в світовий науковий інформаційний простір, підвищення рейтингу журналу та індексів цитування його авторів.

Члени редколегії категорично засуджують прояви плагіату в статтях як порушення авторських прав і наукової етики та вживають всіх можливих заходів для його недопущення. Важливим є дотримання норм етичної поведінки для всіх учасників процесу публікації: автора (-ів), редактора, рецензентів, засновника видання, читача.

Етичні зобов'язання редакційної колегії

1. Редакційна колегія несе відповідальність за видання, винесення справедливих та неупереджених рішень, забезпечення добросовісного процесу рецензування і недопущення розповсюдження іншим особам інформації, пов'язаної зі змістом рукописів, переданих на рецензування, крім осіб, які беруть участь у її фаховій оцінці.

2. Всі подані до редколегії авторські матеріали мають бути такими, що не публікувалися раніше, і підлягають ретельному відбору і рецензуванню. Редколегія під керівництвом відповідального редактора керується достовірністю поданих даних та науковою значимістю поданих матеріалів, виносить неупереджені рішення, незалежні від комерційних чи інших інтересів, забезпечує чесний і об'єктивний процес рецензування.

3. Всі члени редакційної колегії є рецензентами. Редколегія залишає за собою право відхилити статтю, якщо вони не відповідають тематиці видання, неприйнятні до друку через низьку якість, або повертати їх авторам на доопрацювання відповідно до

зауважень рецензентів. За редколегією залишається право направити рукопис на розгляд сторонньому рецензенту, групі рецензентів, а також право вилучити вже надруковану статтю в разі виявлення порушення будь-яких прав або загальноприйнятих норм наукової етики. Про факт вилучення статті інформується установа / організація / заклад, де було виконано дослідження, а також автор. Запобігання протизаконним публікаціям є відповідальністю кожного з учасників процесу публікації.

4. Рецензування всіх матеріалів, що прийняті до розгляду, є сліпим: рецензенту не повідомляється ім'я автора, чий матеріал він рецензує, а автору не повідомляються відомості про рецензента. Однак, у разі виникнення у рецензента зауважень до змісту роботи, сумнівів у достовірності або точності окремих даних, редакційна колегія надасть можливість автору надати пояснення або уточнення.

5. Редколегія гарантує, що матеріали, не прийняті до друку, не будуть використані в особистих інтересах членів редакційної колегії без письмової згоди автора

6. Редакційна колегія відкрита до співпраці та діалогу з усіма авторами, рецензентами, читачами з питань публікації матеріалів (у тому числі щодо внесення змін та виправлень до опублікованих матеріалів, публікації спростувань та/або вибачень) та вживання заходів для відновлення порушених прав.

Етичні зобов'язання рецензентів

Рецензування здійснюється висококваліфікованими спеціалістами, що мають науковий ступінь не нижче кандидата наук (доктора філософії), достатній досвід роботи у сфері філології та публікації за відповідним напрямком. Експертна оцінка повинна допомагати автору поліпшити якість тексту статті, а відповідальному редактору і редакційній колегії – ухвалити рішення про публікацію. Рецензент здійснює наукову експертизу авторських матеріалів, внаслідок чого його дії повинні носити неупереджений характер, що полягає у дотриманні наступних принципів:

1. Авторський матеріал (рукопис), що прийнято для рецензування, має розглядатися як конфіденційний документ, який не можна передавати для ознайомлення чи обговорення третім особам, які не мають на те повноважень від редакційної колегії. Рецензент зобов'язаний своєчасно надати рецензію на рукопис.

2. Рецензент зобов'язаний давати об'єктивну і аргументовану оцінку викладеним результатам дослідження. Усі зауваження, що надаються рецензентом, повинні бути обґрунтовані та коректні й не можуть зачіпати особистості автора. Персональна критика автора є неприйнятною.

3. Неопубліковані дані (відомості), отримані з представлених до розгляду авторських рукописів, не повинні використовуватися рецензентом для особистих цілей.

4. Рецензент, який має сумніви у своїй здатності забезпечити якісне, неупереджене та об'єктивне рецензування авторського рукопису (через відсутність достатньої кваліфікації для оцінювання за тематикою матеріалу, наявність конфлікту інтересів з автором або установою, організацією, закладом), повинен повідомити про це редакційну колегію з проханням виключити його з процесу рецензування даного рукопису. Рукопис невідкладно повертається до редколегії.

5. Рецензент повинен звернути увагу редакційної колегії на будь-яку істотну схожість між наданим йому на оцінювання рукописом і будь-якою іншою опублікованою статтею або рукописом, на некоректність оформлення текстових запозичень або відсутність посилань на інших авторів.

Етичні зобов'язання авторів

1. Авторські матеріали (рукописи), що подаються до редакційної колегії, мають бути оформлені відповідно до встановлених вимог. Інформаційні матеріали для авторів

з питань друку публікацій, зокрема вимоги до оформлення статей, порядок їх надсилання до редколегії та ін., розміщені на сайті видання у відповідній рубриці.

2. Автори зобов'язані дотримуватися законодавства України про захист прав інтелектуальної власності, а також принципів наукової етики. Критика робіт дослідників-опонентів за темою дослідження має висловлюватися коректно і обґрунтовано і у жодному випадку не може мати особистісний характер.

3. Автори гарантують, що подані до редакційної колегії матеріали раніше не публікували та не перебувають на розгляді в інших виданнях, і гарантують, що до переліку авторів включені лише ті та усі ті дослідники, що зробили істотний внесок у створення матеріалів; також автори гарантують, що усі співавтори погодили кінцевий варіант рукопису та передачу його на розгляд редакційної колегії.

4. Автори несуть відповідальність за точність і повноту посилань, у т.ч. посилань на власні попередні праці. Посилання оформляються відповідно до встановлених вимог. Плагіат у будь-якій формі неприпустимий.

5. Автори повинні сприяти редакційній колегії у підготовці матеріалів до друку, зокрема, невідкладно повідомляти про усі самостійно виявлені помилки та неточності, надавати на запитовані редколегією пояснення та підтвердження.

6. Автори повинні попереджати редакційну колегію про існування будь-якого реального чи потенційного конфлікту інтересів, що може вплинути на оцінку та / або інтерпретацію рукопису. Автори повинні розкривати джерела фінансової (державні програми, гранти, конкурсні проекти тощо) та іншої підтримки рукопису, якщо такі є.

Інші питання публікаційної етики

1. Публікація матеріалів здійснюється у порядку черговості їх отримання.

2. Автори не отримують винагороду (гонорар) від редакційної колегії за публікацію матеріалів у науковому виданні «Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія».

3. Автори мають право на отримання одного безкоштовного примірника видання за кожною опублікованою статтею. Якщо стаття має більш ніж одного автора, другий та наступні примірники випуску надаються з відшкодуванням їх вартості.

4. Джерелом фінансування видання є авторські збори.

5. Періодичність видання «Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія» - два рази на рік.

Набір статей до друку у червні відбувається **до 30 квітня**.

Набір статей до друку у грудні відбувається **до 31 жовтня**.

Матеріали, які були надіслані автором у терміни після 30 квітня і 31 жовтня, приймаються до розгляду з метою публікації у наступному випуску, якщо автор не повідомить про своє бажання зняти матеріали з розгляду.

Міністерство освіти і науки України
Маріупольський державний університет

ВІСНИК
МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

СЕРІЯ : ФІЛОЛОГІЯ
ВИПУСК 18

УДК 80(05)

В 53 Вісник Маріупольського державного університету. Серія :
Філологія / гол. ред. К. В. Балабанов ; відп. ред. серії О. Г. Павленко. –
Маріуполь : МДУ, 2018. – Вип. 19. – 390 с.

Головний редактор: чл.-кор. НАПН України, д-р політ. наук, проф. К. В. Балабанов

Редакційна колегія серії:

Відповідальний редактор – д-р філол. наук, проф. О. Г. Павленко
Заступник відповідального редактора – канд. філол. наук, ст. викл. Н. М. Лоскутова
Відповідальний секретар – канд. філол. наук, доц. А. В. Гутнікова
Редактор англійських текстів – канд. філол. наук, доц. Ю. Г. Федорова
Перекладач – ст. викл. Михайліченко Л. Л.

Засновник Маріупольський державний університет
87548, м. Маріуполь, пр. Будівельників, 129а
тел.: (0629) 52-99-86; e-mail: visnyk.mdu.filologia@gmail.com

Видавець «Редакційно-видавничий відділ МДУ»
87500, м. Маріуполь, пр. Будівельників, 129а
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи
ДК № 4930 від 07.07.2015 р.
Тираж 300 примірників. Замовлення № 182/18